

U S N E S E N Í

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Markéty Lehké, Ph.D. a soudců Mgr. Václava Trajera a JUDr. Petra Černého, Ph.D. v právní věci **žalobkyně: J. F.**, bytem „X“, proti **žalovanému: Ing. arch. I. D., autorizovanému inspektorovi**, bytem „X“, v řízení o žalobě proti certifikátu žalovaného ze dne 31. 12. 2010, č. j. 101204,

t a k t o :

- I. Žaloba **se o d m í t á.**
- II. Žádný z účastníků **n e m á právo** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně se žalobou podanou zdejšímu soudu osobně dne 21. 5. 2013 domáhala zrušení certifikátu žalovaného autorizovaného inspektora ze dne 31. 12. 2010, č. j. 101204, kterým žalovaný stvrzuje, že ověřil projektovou dokumentaci z hledisek uvedených v ust. § 111 odst. 1 a odst. 2 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánu a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „stavební zákon“), a že stavba „Rekonstrukce kotelny Košťany“ pro stavebníka „HOLZ Service Plus s. r. o.“ se sídlem v Praze 3, ul. Chlumova č. p. 206/21, PSČ 130 00, IČ: 254 80 171, může být podle této dokumentace provedena.

Před vlastním projednáním věci byl soud nejprve povinen zabývat se povahou napadeného rozhodnutí – v daném případě certifikátu autorizovaného inspektora - v tom směru, zda se nejedná o rozhodnutí, které je z přezkumné činnosti soudu v rámci správního soudnictví vyloučeno. K přezkoumávání správního rozhodnutí může soud v rámci správního soudnictví totiž přistoupit jen za předpokladu, že není dána překážka, která by mu bránila věcně rozhodnout. Jinak soudu nezbývá nic jiného, než podanou žalobu jako nepřípustnou podle ust. § 46 odst. 1 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), usnesením odmítnout. O tom, kdy nastává taková situace, hovoří ust. § 68 písm. e) ve vazbě na ust. § 70 s. ř. s., které upravuje tzv. kompetenční výluky, tedy úkony správního orgánu, jež nemohou být napadeny žalobou podle ust. § 65 a § 66 s. ř. s.

Podle ust. § 65 odst. 1 s. ř. s. se může ten, kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen přímo nebo v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení úkonem správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti (dále jen „rozhodnutí“), žalobou domáhat zrušení takového rozhodnutí, popř. vyslovení jeho nicotnosti. Jedná se o tzv. procesní legitimaci. S ohledem na použitou legislativní zkratku lze dovodit, že za rozhodnutí ve smyslu citovaného ustanovení lze považovat pouze takové úkony správního orgánu, jimiž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují práva nebo povinnosti. Hmotněprávně je pak legitimována pouze ta osoba, která byla na svých právech skutečně zkrácena.

V daném případě je soud toho názoru, že žalobou napadený certifikát žalovaného autorizovaného inspektora není rozhodnutím správního orgánu ve smyslu ust. § 67 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), a ve smyslu ust. § 65 s. ř. s., nýbrž plněním ze soukromoprávní smlouvy. Tento závěr soudu plně vychází z pravomocného usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, (dále jen „zvláštní senát“) ze dne 6. 9. 2012, č. j. Konf 25/2012-9, který je publikován ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 2717/2012 a také na www.nssoud.cz.

Zvláštní senát v dotyčném usnesení ze dne 6. 9. 2012 dovodil, že činnost autorizovaného inspektora nepředstavuje činnost správního orgánu, nýbrž se jedná o činnost soukromé osoby na základě soukromoprávní smlouvy. Výsledkem této činnosti je tedy v prvé řadě plnění ze smlouvy. Certifikát autorizovaného inspektora nelze považovat za rozhodnutí ve smyslu ust. § 65 s. ř. s. již proto, že certifikát není úkonem správního orgánu. Nadto certifikát sám o sobě nezakládá žádná práva a povinnosti, vyjma snad práva autorizovaného inspektora na úplatu podle smlouvy se stavebníkem. V návaznosti na právě uvedené pak zvláštní senát konstatoval, že právě uvedený závěr však ani v nejmenším neznamená, že by proti vzniku práva stavby, opírajícímu se o certifikát vydaný bez splnění zákonných podmínek, neexistovala žádná možnost obrany. Nic na tom nemění, že stavební zákon tuto otázku přímo neřeší. Obrana, a to vesměs ze strany osob, které by jinak byly účastníky stavebního řízení, kterou před rozhodnutím zvláštního senátu shledával Nejvyšší správní soud v možnosti podat správní žalobu, není touto formou možná, nehledě k tomu, že soudní řízení bývá delší a pro účastníka nákladnější i odborně náročnější, takže přímo protirečí záměru zákonodárce na „zkrácené“ řízení, přičemž de facto zde o žádné „řízení“ ani nejde. Zvláštní senát uzavřel, že pokud s certifikátem nesouhlasí stavebník, zcela prostě oznámení stavebnímu úřadu nepodá a domáhá se soukromoprávními prostředky, nebo i pořadem práva svých civilních nároků vůči autorizovanému inspektorovi, který mu odpovídá za škodu, kterou způsobí výkonem své činnosti, na základě ust. § 146 stavebního zákona. Úprava této odpovědnosti se bude řídit obecnými předpisy o náhradě škody, zejména § 420 a násl. zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, případně § 373 a násl. zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. O porušení práv a povinností ze smlouvy a o náhradě škody rozhodne soud v občanském soudním řízení. Dále zvláštní senát uzavřel, že všechny další osoby (ve věcech dosud projednávaných šlo zpravidla o opomenuté sousedy coby osoby, které by byly účastníky, kdyby se vedlo stavební řízení), které by mohly být dotčeny vznikem práva stavby na základě oznámení doprovázeného certifikátem, mohou využít postupu podle ust. § 142 správního řádu. Toto ustanovení upravuje zvláštní řízení o určení právního vztahu. Dle ust. § 142 správního řádu rozhodne správní orgán na žádost každého, kdo prokáže, že je to nezbytné pro uplatnění jeho

práv, zda určitý právní vztah vznikl a kdy se tak stalo, zda trvá, nebo zda zanikl a kdy se tak stalo. Věcně a místně příslušným orgánem k rozhodnutí bude dle ust. § 11 správního řádu stavební úřad určený místem stavby, o kterou bude spor veden. Navrhovatel se v takovém řízení bude nejspíše domáhat toho, aby stavební úřad určil, že stavebníkovi právo provést stavbu nevzniklo. Pro použití ust. § 142 správního řádu přitom není rozhodné, zda stavební zákon má nebo nemá upravenou pravomoc stavebního úřadu k vydávání deklaratorních rozhodnutí řešících spory. Zmíněné ustanovení správního řádu je kompetenčního charakteru; v tomto je „samonosné“ a umožňuje správním orgánům v jednotlivých oborech veřejné správy rozhodovat podle něj bez ohledu na to, zda předpis práva hmotného s takovýmto rozhodnutím počítá; určující je tu jen to, zda podmínky ust. § 142 správního řádu jsou splněny. Není-li tu tedy žádný případ nesplnění podmínek ust. § 142 odst. 2 správního řádu (možnost vydání osvědčení, nebo řešení sporné otázky v rámci jiného správního řízení), neodepře stavební úřad rozhodnout o žádosti za vydání určovacího rozhodnutí o právním vztahu. Podání návrhu na zahájení takového řízení o určení právního vztahu není omezeno žádnou lhůtou. Výsledkem řízení je pravomocné rozhodnutí, které musí stavební úřad vydat ve lhůtách dle ust. § 71 správního řádu, tj. bez zbytečného odkladu, jinak zpravidla do 30 dnů. Proti tomuto rozhodnutí stavebního úřadu je pak dále možné se odvolat běžným způsobem, případně proti rozhodnutí o odvolání podat žalobu ke správnímu soudu dle ust. § 65 s. ř. s. V případě nečinnosti stavebního úřadu lze využít žalobu proti nečinnosti správního orgánu dle ust. § 79 s. ř. s. K tomu zvláštní senát dodal, že naproti tomu není však možné uvažovat o žalobě proti nezákonnému zásahu správního orgánu ve vztahu k evidenčnímu úkonu stavebního úřadu při oznámení certifikátu, neboť v tomto případě není zásah stavebního úřadu nezákonný. Stavební zákon totiž nesvěřil stavebním úřadům žádnou možnost věcného přezkumu certifikátu nebo oznámení během jeho zaevidování. V případě, že stavební úřad během řízení dle ust. § 142 správního řádu shledá, že certifikát byl vydán bez splnění zákonných předpokladů, zejména neoprávněnou osobou, na základě nezákonného postupu, v rozporu s územně plánovací dokumentací, bez souhlasných závazných stanovisek všech dotčených orgánů nebo bez souhlasných vyjádření všech osob, které by byly účastníky stavebního řízení, nevypořádal řádně námitky potenciálních účastníků stavebního řízení, resp. nepředložil nevypořádané rozpory stavebnímu úřadu atd., vydá stavební úřad deklaratorní rozhodnutí o tom, že stavebníkovi právo provést stavbu nevzniklo. Následně by stavební úřady jako orgány státního dozoru ve věcech územního plánování a stavebního řádu mohly postupovat dle ust. § 171 stavebního zákona a vyzvat stavebníka ke zjednání nápravy nebo rozhodnutím uložit povinnost zjednat nápravu v přiměřené lhůtě. Není dále vyloučeno ani nařízení odstranění stavby dle ust. § 129 či kontrolní prohlídka stavby dle ust. § 134 stavebního zákona a v jejím důsledku postup dle odst. 4 tohoto ustanovení. Nedostatky v činnosti autorizovaného inspektora může vyřešit navrhovatel rovněž jako orgán dozoru dle ust. § 171, a to rozhodnutím o odvolání autorizovaného inspektora podle ust. § 144 odst. 2 stavebního zákona. Konečně pak v těch případech, které nesou odkladu, může ten, kdo navrhuje postup podle ust. § 142 správního řádu požádat současně s návrhem, aby správní orgán rozhodl o předběžném opatření (§ 61 správního řádu), zejména tedy o to, aby stavebníkovi bylo nařízeno okamžitě zastavit provádění stavby. O takové žádosti musí správní orgán rozhodnout do 10 dnů; může samozřejmě rozhodnout i bez návrhu, z úřední povinnosti. Bez ohledu na to, že řízení dle ust. § 142 správního řádu zřejmě dosud nebylo v obecné praxi správních orgánů příliš využíváno, upravuje toto ustanovení rychlý a účinný prostředek nápravy nezákonně vydaného certifikátu. Navíc přesně dopadá na situaci, která přijetím

ust. § 117 stavebního zákona nastala, neboť je určeno pro řízení o věcech, které není možné vyřešit v rámci jiných správních řízení.

S ohledem na výše podrobně předestřené závěry zvláštního senátu vyslovené v jeho usnesení ze dne 6. 9. 2012, kdy soud neshledal jediný důvod, proč by neměly být aplikovány i v daném případě, soud tudíž uzavírá, že certifikát autorizovaného inspektora není rozhodnutím správního orgánu ve smyslu ust. § 67 správního řádu a ust. § 65 s. ř. s. a tudíž rozhodnutím přezkoumatelným v rámci správního soudnictví. Proto v důsledku tzv. kompetenční výluky soudu nezbylo, než žalobu podle ust. § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. jako nepřípustnou odmítnout ve výroku ad I. usnesení s odkazem na ust. § 68 písm. e) a ust. § 70 písm. a) s. ř. s. Pro úplnost soud připomíná, že v ust. § 5 odst. 5 zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, je výslovně zakotveno, že pravomocné rozhodnutí zvláštního senátu je závazné pro strany kompetenčního sporu, účastníky řízení, v němž tento spor vznikl, jakož i pro všechny orgány moci výkonné, orgány územního samosprávného celku, jakož i fyzické nebo právnické osoby nebo jiné orgány, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy, a soudy.

Pokud žalobkyně je přesvědčena, že by mohla být dotčena vznikem práva stavby na základě oznámení doprovázeného certifikátem, může využít postupu podle ust. § 142 správního řádu.

Výrok ad II. usnesení o náhradě nákladů řízení vychází z ust. § 60 odst. 3 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li žaloba odmítnuta.

O případném vrácení soudního poplatku soud nerozhodoval, neboť dosud nebyl žalobkyní uhrazen.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Ústí nad Labem dne 27. května 2013

JUDr. Markéta Lehká, Ph.D. v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Iva Tovarová